

JAAARVERSLAG

2022

VEILIGHEIDSDIENST
ARUBA

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Landsverordening VDA	1
Controle Cie. van Toezicht	1
Aandachtsgebieden	2
I. Politiek Geweld en Terreur	2
II. Politieke en heimelijke beïnvloeding	2
III. Informatiebeveiliging en Cybersecurity	4
Veiligheidsonderzoeken.....	5
Nivellere Veiligheidsonderzoeken	5
Veiligheidsonderzoeken KMAR en Nederlandse douanepersoneel:.....	5
Nieuwe vertrouwensfuncties:	5
Beveiligingsbevordering.....	7
Veiligheidsstrategie voor het Koninkrijk der Nederlanden	7
Organisatieontwikkeling	8
Operationeel database:	8
Samenwerken:.....	9
VDA in de publiciteit	10
Niet afgeronde doelstellingen in 2022.....	11
Nawoord:	12

Inleiding

Op 17 februari 2022 had de regering van Aruba alle COVID gerelateerde maatregelen opgeheven, dit markeerde een normalisering van het maatschappelijk leven en herstel van de economie.

Voor u ligt het Jaarverslag 2022 van de Veiligheidsdienst Aruba. In dit jaarverslag geeft de dienst een algemeen overzicht van de werkzaamheden van de dienst evenals de productie uitgevoerd in 2022.

Landsverordening VDA

2022 heeft zich gekenmerkt als het begin van de transitieperiode van de overgang van de "oude" landsverordening veiligheidsdienst Aruba (LvVDA) naar de gewijzigde "nieuwe" LVVDA dat in februari 2021 unaniem werd goedgekeurd door de Staten van Aruba. Het inwerking treden van de nieuwe LVVDA betekent voor de VDA het moeten voldoen aan zowel de oude als aan de gewijzigde LVVDA. De dienst heeft meer verantwoordelijkheden bij gekregen evenals meer plichten en beweegruimte. In 2022 is een begin gemaakt aan het inventariseren van de nieuwe leidraden, processen en procedures die uitgeschreven moeten worden om de wetswijzigingen te kunnen implementeren. In sommige gevallen dienen nieuwe landsbesluiten uitgewerkt te worden alvorens de stap naar uitvoering gedaan kan worden.

Controle Cie. van Toezicht

In het najaar van 2022 voerde de voorzitter van de commissie van toezicht het zesde onderzoek uit. Onderwerp van dit onderzoek was het nagaan in hoeverre de dienst de aanbevelingen van de onderzoeksrapporten 2 t/m 5 heeft geïmplementeerd. Het gevolg geven aan de aanbevelingen vormt het draagvlak voor het volledig toepassen van de wetswijzigingen dat sinds 2021 zijn gepubliceerd. Het onderzoeksrapport nummer zes van de Commissie van Toezicht is inmiddels in het voorjaar van 2023 gepubliceerd, met de conclusie dat er nog werk te doen is.

Aandachtsgebieden

De dienst heeft 4 wettelijke taken die uitgevoerd worden middels vooraf bepaalde aandachtsgebieden. In 2022 heeft een evaluatie plaatsgevonden van de aandachtsgebieden van de dienst. Deze exercitie is belangrijk om vast te stellen of de gehanteerde aandachtsgebieden nog relevant zijn conform de gesignaleerde risico's voor de staatsveiligheid. Deze evaluatie heeft geleid tot de wijziging van de subcategorieën van de aandachtsgebieden. De aandachtsgebieden vormen de koersbepaling van de uit te voeren onderzoeken door de dienst.

I. Politiek Geweld en Terreur

Terrorisme

De veiligheidsdiensten van het Koninkrijk hebben aandacht besteed aan trends m.b.t. de jihadistische salafistische terroristische dreiging gedurende een jaarlijkse sessie tussen vak experts. Terwijl de internationale jihadistische dreiging is verminderd, is het nog steeds aanzienlijk. De terroristische groep ISIS vormt nog steeds een inspiratiebron voor deze vorm van terrorisme. Zowel de intenties en capaciteiten voor het plegen van aanslagen zijn nog aanwezig.

- **Terrorismedinanciering**

Terrorismedinanciering bestaat uit verschillende handelingen die als doel hebben terroristische activiteiten mogelijk te maken. Een voorbeeld hiervan zijn geldstromen naar personen, organisaties of bedrijven die op nationale of internationale sanctielijsten voorkomen. De FIU is een belangrijke partner in het signaleren van geldstromen die mogelijk verband houden met terrorismedinanciering. De aanwezigheid van terroristische groepen in de regio betekent dat Aruba een mogelijke rol speelt in faciliterende activiteiten aan deze groepen. Ter vaststelling van banden tussen geldstromen en personen of organisaties die op terrorisme sanctielijsten voorkomen, werkt de VDA samen met collega diensten om deze te signaleren. In 2022 had de dienst contact met Latijns-Amerikaanse partners over mogelijke banden van op Aruba gesignaleerde personen met terroristische groepen en/of activiteiten (Emtrasur vliegtuig).

Extremisme

Het belang van extremisme als aandachtsgebied werd steeds duidelijker naar aanleiding van activiteiten en bewegingen gebaseerd op extremistische ideologieën in het buitenland zoals bijvoorbeeld rechts-extremisme. Extremisme kan overgaan in terrorisme naarmate er radicalisering plaatsvindt en er sprake is van een geweldsdreiging, zoals de anti-vaxxers en anti-establishment. Reden tot zorg van deze bewegingen is de maatschappelijke ongenoegen die hieraan ten grondslag liggen. Deze ontwikkelingen hebben geleid tot het opnemen van de subcategorie Extremisme onder het aandachtsgebied Politiek Geweld en Terreur.

II. Politieke en heimelijke beïnvloeding

Integriteit van bestuur

Integer gedrag¹ is een vereiste bij politieke ambtsdragers. Politieke ambtsdragers hebben een voorbeeldfunctie in de manier waarop zij omgaan met de geldende normen en regels omdat ze hiermee ook drempels opwerpen en grenzen aangeven om normvervaging tegen te gaan. Handelen in strijd met deze normen of het oneigenlijk gebruik van bevoegdheden vormt niet-integer gedrag. Aantasting van de integriteit door een politieke ambtsdrager doet afbreuk aan het vertrouwen van de burger in het bestuur en raakt daarmee de democratische rechtsorde.

- **Venezuela**

De sociaaleconomische en politieke situatie in Venezuela was in 2022 nog steeds slecht, doch was er wel een lichte verbetering op enkele terreinen. Er was in 2022 een economische groei van 10% a 15%, te danken aan de toename in de olieproductie en de beslissing om transacties in buitenlandse valuta toe te laten. Het aantal mensen die onder de armoedegrens leven was ook afgenomen van 65,2% in 2021 naar 50,5% in 2022. De inflatie was afgenomen en was aan het einde van 2022 234%, terwijl dit in 2021 686% was. De verschuiving naar links in de politieke landschap in Latijns-Amerika heeft geleid tot een volledig herstel van de bilaterale relatie met Colombia, alsmede heropening van de grens en herstel van de handelsrelatie. Venezuela zag de terugkeer van de (gevolmachtigde) ambassadeurs uit o.a. Mexico, Honduras, Peru, Argentinië en Uruguay.

---

¹ Integriteit en gedrag zijn gronden waarop een persoon in een veiligheidsonderzoek getoetst wordt die naar een vertrouwensfunctie heeft gesolliciteerd.

Het is de Maduro-regime gelukt om de pogingen van de V.S. om hen diplomatiek te isoleren te vermijden door hun nauwe banden met autoritaire leiders van landen zoals Rusland, China, Cuba, Iran en Turkije. Deze relaties stellen het land in staat de sancties van de V.S. en Europa te omzeilen. De onderhandelingen in Mexico tussen vertegenwoordigers van de oppositie en het regime werden weer opgepakt waar er afspraken werden gemaakt over het vrij maken van middelen ter ondersteuning van de humanitaire hulpverlening in Venezuela. Ook in de relatie met de V.S. zijn er indicaties van een verschuiving in de betrekkingen tussen de landen. De V.S. heeft uitzondering gemaakt voor activiteiten gerelateerd aan de olie-industrie voor Chevron en er heeft een ruil van gevangenen plaatsgevonden tussen de twee landen.

De migratie van Venezolanen in de regio vormde nog steeds een uitdaging voor de ontvangende landen. ca. 7 miljoen Venezolanen bevinden zich in het buitenland. De Venezolanen blijven zich verplaatsen binnen de regio en er is een nieuwe stroom op gang gekomen richting de V.S. In 2022 was er weer gestart met gesprekken over de grensopening tussen Venezuela en de ABC-eilanden, de grenzen waren sinds februari 2019 gesloten.

Om op de hoogte te kunnen blijven van alle ontwikkelingen in Venezuela en risico's voor de regionale en nationale veiligheid gerelateerd aan Venezuela tijdig te kunnen signaleren en duiden, participeert de dienst aan verschillende regionale samenwerkingsplatforms. Lokaal informeerde de dienst onze belangendragers over de risico's gerelateerd aan Venezuela. De aanwezigheid van grootmachten en hun activiteiten in Venezuela heeft ook aandacht van de dienst gehad wegens de mogelijke beïnvloeding van de regionale politiek en de democratische rechtsorde door deze statelijke actoren. Zo had Rusland bekend gemaakt hun militaire aanwezigheid in Venezuela uit te breiden in de aanloop naar de inval in Oekraïne. Het Venezolaans cargovliegtuig Emtrasur dat in Argentinië door autoriteiten aan de grond is gehouden wegens mogelijke banden met terroristische organisaties was hiervoor ook in Aruba geweest. De vliegmaatschappij stond niet op enige sanctielijst, maar diens moedermaatschappij Conviasa was wel door de V.S. gesanctioneerd. Dit incident laat blijken dat ook Aruba gebruikt kan worden voor activiteiten die in verband kunnen worden gebracht met terroristische groepen en die ons in kwade daglicht kunnen brengen.

- [China](#)

De Dienst had aandacht voor activiteiten door China teneinde op de hoogte te kunnen blijven van de invloed van hun activiteiten op de regionale veiligheid en stabiliteit. Gedurende verschillende sessies met regionale partners werden de risico's verbonden aan Chinese activiteiten en invloed besproken. Activiteiten die risico's voor buitenlandse inmenging vormen zijn o.a. investeringen in en beheer van vitale infrastructuur, activiteiten gericht op erkenning van Beijing i.p.v. Taiwan, activiteiten die de economische veiligheid van een land aantasten.

- [Rusland](#)

[Invasie van Oekraïne](#)

De Dienst volgde al vóór de invasie van Rusland op Oekraïne de ontwikkelingen gerelateerd aan de troepenopbouw aan de grens tussen de twee landen en de oplopende spanningen ook op het wereldtoneel. In februari 2022 vielen Russische troepen Oekraïne binnen. Deze militaire actie werd internationaal breed veroordeeld, met als gevolg het opleggen van sancties aan Rusland door verschillende landen. De gevolgen van de Russische oorlog waren o.a. stijgende energieprijzen en voedselprijzen en dus inflatie. Voor Latijns-Amerika en het Caribisch gebied spelen twee factoren een rol bij de mate van de impact als gevolg van de Russische invasie, nl. toegang tot olie en toegang tot voedsel van deze landen. Landen die olie importeren ondervinden een grotere impact van de hogere olieprijs. In het kader van het kunnen garanderen van de energiezekerheid en voedselzekerheid heeft de VDA dit onder aandacht gebracht van de belangendragers, de regering draagt verantwoordelijkheid ten aanzien van de energievoorziening van het land en voor het vergroten van de weerbaarheid tegen risico's.

[Russische banden met Venezuela en Latijns-Amerika](#)

Rusland heeft in de afgelopen jaren de diplomatieke relaties met veel Latijns-Amerikaanse landen versterkt en uitgebreid. Rusland onderhoudt sinds lange tijd nauwe banden met Venezuela, Cuba en Nicaragua, door o.a. het verstrekken van leningen, olie (producten), voedselhulp en militaire ondersteuning aan deze landen. Rusland had aan het begin van de oorlog met Oekraïne bekend gemaakt militaire troepen te zullen sturen naar Venezuela. Rusland werkt al langer aan de vergroting van zijn militair voetdruk in het Westelijk halfrond omdat het als belangrijk component

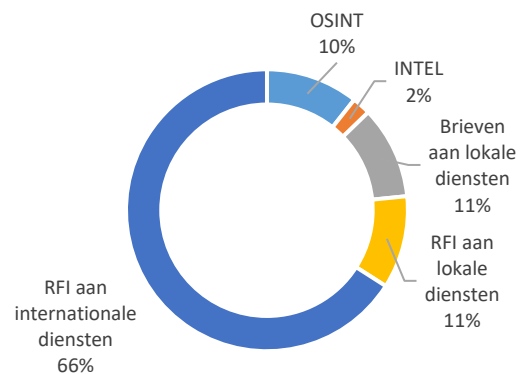
beschouwt om tegengewicht te kunnen bieden aan het beleid en dreigingen van de V.S. Rusland heeft door middel van moderne media en sociale media de capaciteit om de publieke opinie en percepties in de regio te beïnvloeden en staat reeds bekend voor hun online beïnvloedingsoperaties. Door de bondgenootschappen in de regio en hun aanwezigheid in de regio is Rusland in staat invloed uit te oefenen op de politiek.

Grensoverschrijdende Criminaliteit

Activiteiten gerelateerd aan grensoverschrijdende criminaliteit kunnen de belangen van de nationale veiligheid ondermijnen. Er is sprake van ondermijning van de nationale veiligheid als de integriteit van bestuur wordt aangetast door bijvoorbeeld corruptie of beïnvloeding van de besluitvorming van politieke ambtsdragers óf als het functioneren van de democratische rechtsorde wordt verstoord of bedreigd. In 2022 hebben de veiligheidsdiensten binnen het Koninkrijk aandacht besteed aan dit onderwerp door ervaringen en context met elkaar te delen, teneinde van elkaar te kunnen leren en opbouwen van expertise rondom ondermijning van de nationale veiligheid door criminele actoren. Grensoverschrijdende criminaliteit is een reguliere bespreekpunt geworden met onze lokale justitiële partners ter signalering van dreigingen voor de nationale veiligheid vanuit criminele activiteiten.

Inlichtingenmatige producten

In 2022 heeft de dienst voor een totaal van 77% aan request for information (RFI) gestuurd zowel aan lokale als aan internationale diensten. Daarnaast zijn ook inlichting gerelateerde themagerichte brieven gestuurd aan lokale diensten binnen voornamelijk de rechtshandhaving keten. Tien percent van de totale inlichtingmatige productie behelsde de OSINT-rapporten die voornamelijk gedeeld zijn met de belangendragers en in sommige gevallen met de zusterdiensten binnen het Koninkrijk.

III. Informatiebeveiliging en Cybersecurity

Rubricering:

Op 19 augustus 2022 werd de ministeriele regeling rubriceren en opslag bijzondere gegevens afgekondigd (AB 2022 no. 114). Vooraf aan deze regeling werden heel wat voorwerk gedaan door de dienst i.s.m. DWJZ. Deze regeling brengt extra verantwoordelijkheden met zich mee voor de dienst, die in 2023 opgepakt moeten worden. Dit zal een uitdaging zijn met de beperkte middelen en personeel.

Cybersecurity

In het kader van de wereldwijde ontwikkelingen op het gebied van cybersecurity, heeft de dienst weerberichten uitgebracht aan overheidsinstanties en de vitale sectoren. Dit met als doel het blijvend kennis delen en samenwerken ter bestrijding van cybersecurityincidenten.

De weerberichten hebben bijgedragen het tijdig op de hoogte stellen van de risico's en voor het nemen van maatregelen ter vermindering van kwetsbaarheden.

Verder heeft de dienst met verschillende andere diensten en stakeholders contact onderhouden op het gebied van cybersecurity, o.m. met de telecombedrijven, lucht en zeehavens, water en elektriciteit distributiebedrijven, HOH, NCTVI, KPA, BRA, CEA, DVG.

Veiligheidsonderzoeken

Nivellieren Veiligheidsonderzoeken

In 2022 heeft de dienst doorgang gegeven aan de koninkrijk brede besprekingen ter zake nivellering² van de VGB's van de CAS-landen. Dit is een proces dat tijdrovend is, waarbij is gebleken dat de doelstelling voor het nivellieren een holistisch aanpak vergt van alle drie landen en veiligheidsdiensten in de zin van aanpassen en aanvullen van de dienst veiligheidsonderzoeken proces, maar in sommige gevallen ook het overwegen van aanwijzen van specifieke vertrouwensfuncties.

Veiligheidsonderzoeken KMAR en Nederlandse douanepersoneel:

In 2022 werd de dienst geplaatst voor het vraagstuk van het doen van veiligheidsonderzoeken naar KMAR-personeel die binnen het kader van het Project Grensversterking ondersteuning komt bieden aan grensautoriteiten, specifiek Inmigracion Aruba (IA) en Grenspolitie (KPA). Daarbij zal ook Douane Aruba (DAA) ondersteuning krijgen van Douane Nederland. De discussie centreerde zich in principe op het KMAR-personeel die reeds in Nederland een veiligheidsonderzoek is ondergaan, en daardoor in bezit is van een voor Nederland geldende Verklaring van geen bezwaar (VGB). Na vele besprekingen op zowel tactisch als strategisch niveau is uiteindelijk overeengekomen tot een tijdelijke oplossing dat zal gelden voor zowel het KMAR als Nederlandse Douanepersoneel werkzaam op Aruba.

Bezwaar en beroepzaken:

Het resultaat van het uitvoeren van veiligheidsonderzoeken kan het afgeven, intrekken dan wel weigeren van een verklaring van geen bezwaar betekenen. In alle gevallen wordt door of namens de minister van Algemene zaken een beschikking afgegeven. In het geval van een weigering of intrekking kan de betrokken kandidaat in bezwaar, beroep of hoger beroep gaan tegen de beslissing. In 2022 hebben betrokkenen in twee gevallen gebruik gemaakt van hun recht om bezwaar aan te tekenen. De bezwaarbehandeling door de Commissie van Toezicht hebben plaatsgevonden in 2022. In een geval heeft de beslissing op bezwaar geresulteerd in het alsnog afgeven van de VGB. In het andere geval heeft de betrokkene na het bezwaar beroep

aangetekend, welke verder wordt afgehandeld in 2023.

Nieuwe vertrouwensfuncties:

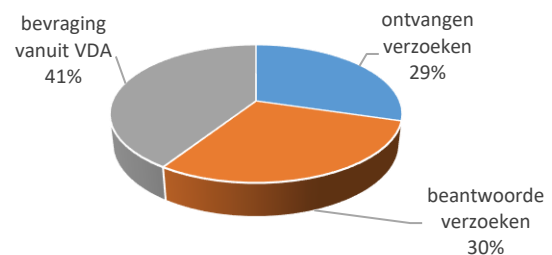
In 2022 werden op initiatief van de procureur-generaal van Aruba, de functies van Procureur-Generaal, en Hoofd Officier van Justitie op Aruba aangewezen als Arubaanse vertrouwensfuncties. Tevens zijn er ook drie verzoeken ontvangen voor het aanwijzen van vertrouwensfunctie i.h.k.v. vitaal verklaring van Directie Scheepvaart, Directie Telecommunicatie zaken en Luchtvaart onderzoekraad.

Gesprekken in Nederland:

In 2022 kreeg de dienst enkele verzoeken voor VO's voor strategische vertrouwensfuncties (KC en Officier van Justitie), waarbij gesprekken gevoerd moesten worden in Nederland.

Productie Veiligheidsonderzoeken

De dienst ontvangt i.h.k.v. het veiligheidsonderzoekproces verzoeken van buitenlandse diensten. Die verzoeken worden door de dienst binnen een bepaald tijdstramien beantwoord. Daarnaast stelt de dienst in geval dat de vertrouwensfunctie kandidaat in het buitenland verbleef ook vragen aan de buitenlandse dienst waar de persoon in kwestie heeft gewoond. Hieronder volgt een grafische weergave.

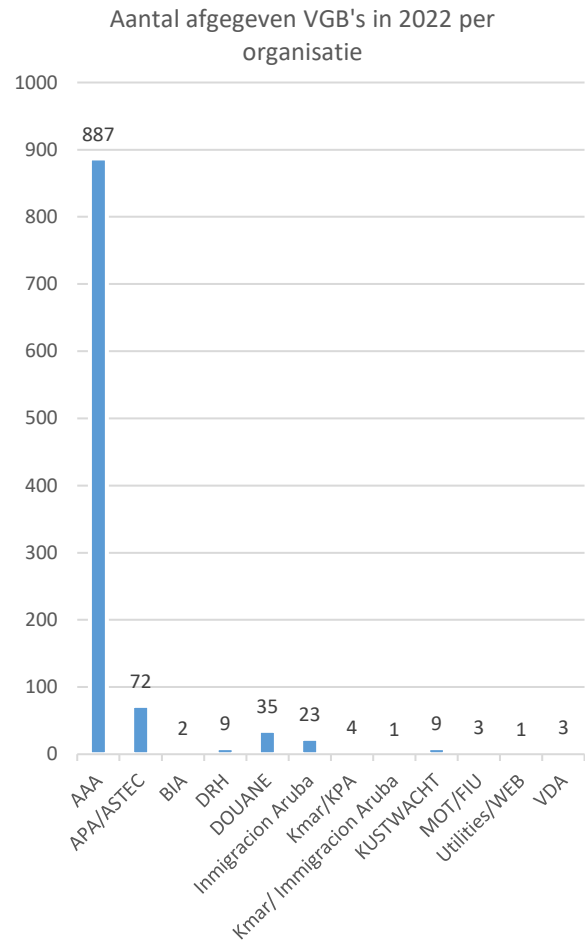
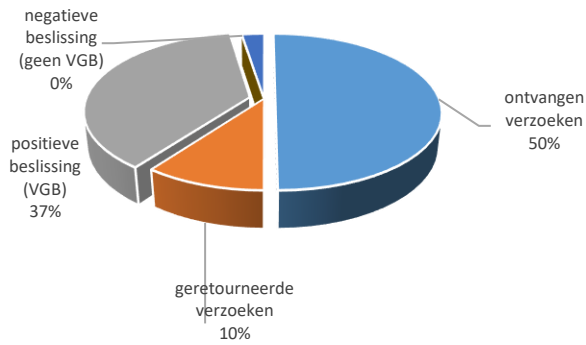

In 2022 heeft de dienst een totaal van 1405 verzoeken voor veiligheidsonderzoeken ontvangen. Hiervan zijn 284 geretourneerd wegens onvolledig ingevulde staat van inlichtingen. Van het totaal in behandeling genomen verzoeken (1121) werd 1049 Verklaring van Geen Bezwaar (VGB) afgegeven. Twee verzoeken werden geweigerd of ingetrokken, en zeventig verzoeken die tegen eind van het jaar in ontvangst zijn genomen zijn afgerond begin 2023.

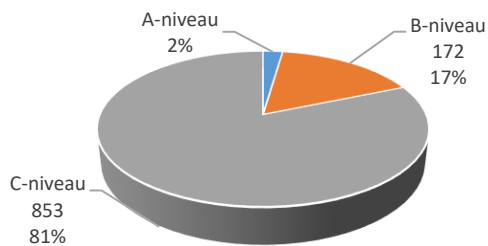
om dezelfde manier en conform vaste standaarden heeft plaatsgevonden.

² Nivellieren is het proces om de Verklaring van Geen Bezwaar (VGB's) een op een te erkennen en accepteren tussen de landen binnen het Koninkrijk, omdat het proces

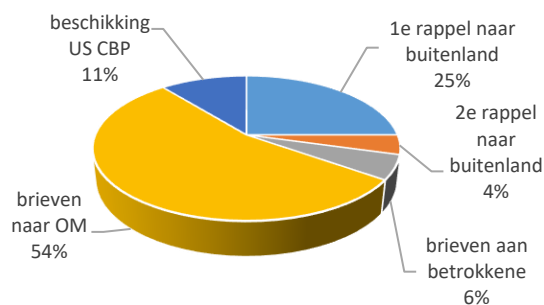

Binnen het aantal afgegeven VGB's hanteert de dienst een onderscheid van A, B en C-niveau. Het niveau van een veiligheidsonderzoek is bepalend voor de mate van het indruisen in de privé-levenssfeer van de kandidaat voor vertrouwensfunctie. De noodzaak voor het hanteren van de drie niveaus is gebonden aan de mate van risico voor staatsveiligheid. In 2022 heeft de dienst een totaal van 24 A-niveau onderzoeken verricht, 172 B-niveau en 853 C-niveau veiligheidsonderzoeken. A-niveau is het hoogste niveau en wordt uitsluitend toegepast op personen die uit hoofde van hun functie zeer grote schade kan brengen aan de staatsveiligheid van Aruba.

Een onderdeel van het veiligheidsonderzoekproces behelst het doen van follow-up bij buitenlandse diensten waar de dienst vragen ter zake heeft uit staan. Dit betreft het rappelleren van de dienstverzoeken en in sommige gevallen zelfs het sturen van een tweede rappel. In andere gevallen worden vragen gesteld aan het Openbaar Ministerie en/of aan de betrokkene zelf. Tot slot worden ook beschikkingen opgesteld t.b.v. het US CBP.

Beveiligingsbevordering

Een van de werkzaamheden van de dienst is het bevorderen van maatregelen ter bescherming van het voortbestaan van de democratische rechtsorde, dan wel voor de veiligheid of voor andere gewichtig belangen van Aruba en, waar nodig, het Koninkrijk der Nederlanden geheim te houden gegevens. Hieronder wordt begrepen:

- het beveiligen van het geheim te houden informatie ter verhogen van de weerbaarheid van de nationale veiligheid, evenals
- de beveiliging van de (overheid)delen die van vitale belang zijn voor het in stand houden van het maatschappelijk leven.

De dienst is vanuit dit aspect belast met het doen van beveiligingsaudit, het geven van beveiligingsbevorderend adviezen, adviezen ter bevorderen van het nemen van beveiligingsmaatregelen en het doen van riskassessments.

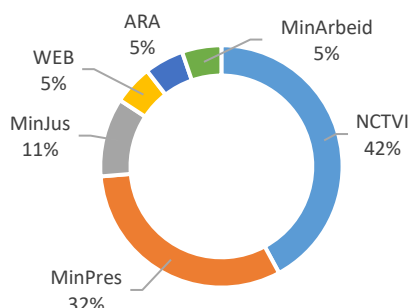
In 2022 heeft de dienst vanuit deze taak de volgende producten geleverd.

Beveiliging bevorderende productie:

In 2022 heeft de dienst vanuit haar beveiligde bevordering taak op verschillende wijze haar adviezen gepresenteerd aan diverse afnemers.

Hieronder is het grafisch overzicht van de soort productie, ingedeeld naar percentage.

Hieronder volgt de grafische weergave ingedeeld in percentage van de meest belangrijke afnemers waar de dienst haar producten mee heeft gedeeld in 2022.

³³ ANV (2022), *Themarapportage Rijksbrede risicoanalyse Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden*, Analistennetwerk Nationale Veiligheid.

In 2022 is vanuit deze taak ook verschillende adviezen en presentaties gegeven aan de sectoren die beheer hebben over een vitaal proces, waarvan de aantasting hiervan tot risico van de nationale veiligheid en democratische rechtsorde kan leiden. Hetzelfde geldt ook voor de adviezen ter bevordering van het nemen van beveiligingsmaatregelen. Binnen dit kader valt de beveiliging bij het transporteren en opslag van de COVID-vaccins, maar ook het geven van ondersteunend advies m.b.t. het Koninklijk bezoek.

Veiligheidsstrategie voor het Koninkrijk der Nederlanden

De Veiligheidsdienst Aruba heeft een actieve bijdrage geleverd aan de totstandkoming van de Rijksbrede Risicoanalyse, in het bijzonder de themarapportage over de risico's voor het Caribisch deel van het Koninkrijk. Er zijn themarapportages op verschillende dreigingsthema's opgesteld, deze themarapportages zijn in september 2022 gepubliceerd. In navolging hierop heeft VDA, input geleverd aan formulering van de strategische koers ter vergroting en bestendiging van de weerbaarheid tegen dreigingen voor de nationale veiligheid van het Koninkrijk door middel van participatie aan verschillende werkgroepen samen met stakeholders van alle landen van het Koninkrijk.

Rijksbrede Risico Analyse

De Rijksbrede Risicoanalyse³ nationale veiligheid geeft een overzicht van uiteenlopende dreigingen die nationale veiligheid van het Koninkrijk der Nederlanden kan aantasten. Er zijn gekeken naar dreigingen en de bijbehorende risico's voor zes veiligheidsbelangen nl. territoriale veiligheid, fysieke veiligheid, economische veiligheid, ecologische veiligheid, sociale en politieke stabiliteit en internationale rechtsorde en stabiliteit. In een aparte rapportage is ingegaan op de risico's voor het Caribisch deel van het Koninkrijk. De resultaten van de RbRa vormen de basis en input voor de Rijksbrede Veiligheidsstrategie⁴.

De Rijksbrede strategie is van toepassing op alle landen binnen het koninkrijk. Dit betekent het dat het concrete verantwoordelijkheid met zich meebrengt voor de regering van elk van de vier landen binnen het Koninkrijk.

⁴ <https://www.nctv.nl/documenten/publicaties/2022/09/26/themarapportage-risicoanalyse-caribisch-deel-van-het-koninkrijk-2022>

Organisatieontwikkeling

In 2021 werden wetswijzigingen aan de Landsverordening Veiligheidsdienst Aruba ingevoerd, die de noodzakelijke wettelijke basis voor de werkzaamheden van de dienst richting de toekomst hebben verzekerd. Om te kunnen blijven voldoen aan de verwachtingen die aan de dienst worden gesteld en in tred te kunnen blijven met ontwikkelingen op het gebied van inlichtingenwerk, alsmede om nieuwe dreigingen voor de nationale veiligheid te kunnen signaleren, is het noodzakelijk dat onze organisatie ook mee ontwikkelt. De dienst heeft n.a.v. interne evaluaties van de huidige structuur geconcludeerd dat om de organisatie toekomstbestendig te kunnen laten ontwikkelen de huidige formatie moet worden vernieuwd met o.a. nieuwe functies en wijziging van bestaande functiebenamingen. In 2022 is begonnen aan het proces om de formatie van de VDA aan te passen. De ondersteuning van DRH is noodzakelijk om dit te kunnen realiseren, aangezien wijziging van de formatie de nodige expertise vereist zodat deze past binnen het gevoerde personeels- en organisatiebeleid van de overheid.

Werving & Selectie:

De dienst kreeg toestemming om buiten de overheid te kunnen werven. Vanuit het werkgroep Werving & Selectie werden drie mogelijke kandidaten voor GIO geïdentificeerd. De nodige gesprekken hebben plaatsgevonden, alsmede de veiligheidsonderzoeken en de psychologische assessment. Het overplaatsing traject is overgegaan naar 2023.

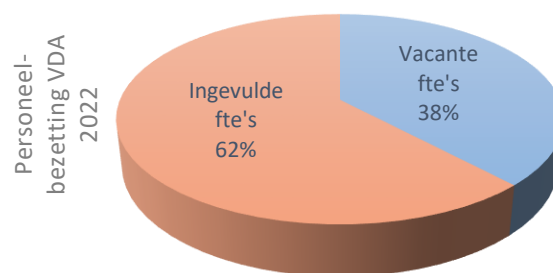
Veranderisatie:

Sessies werden gehouden met als doel het pad tot verduidelijking van de werkstructuur binnen de dienst, en de imminente nieuwe formatie indeling van de dienst te bevorderen. Helaas is dit traject budgetmatig stopgezet per begin 2023.

Overige personeelszaken:

Beoordelingen, bevorderingen, trainingen en opleidingen (waaronder operationele training in Curaçao en cursus Nederlands voor dienstpersoneel), contacten met DRH ter zake personeelsaangelegenheden, bespreken GIO-structuur hebben allemaal doorgang gevonden in 2022. Een knelpunt is wel het ontbreken van een personeelsconsulent. Dit is een fte dat ondanks alle pogingen de dienst nog niet heeft kunnen invullen.

Profiel organisatie:

- IV. De VDA heeft conform het organogram 53 formatieplaatsen, waarvan 33 functies ingevuld zijn. Dit betekent een onder-bezetting van 38%.
  - a. De capaciteitsproblemen zorgen al enige jaren voor een verhoogde werkdruk op het zittend personeel, met als gevolg dat de kwaliteit en de uitvoering van de wettelijke taken in het geding komen.
- II. In deze telling zijn de nodige fte's voor het kunnen uitvoeren van de D-taak niet meegenomen.
  - V. Extra personeel is benodigd om aan alle wettelijke taken en bedrijfsvoering van de dienst volledig te kunnen voldoen.

Operationeel database:

In 2022 is hard gewerkt aan het ontwikkelen van de kaders en het inrichten van de nieuwe operationele database. Dit database is een positieve en noodzakelijke stap in de richting van het digitaliseren van de dienst operationele bestanden. Het streven is dat dit database operatief wordt in 2023.

Samenwerken:

Binnen samenwerking en netwerkontwikkelingen heeft de dienst, gevolgd door de LvVDA, de volgende doelstellingen:

- Het aangaan van nieuwe (strategische) relaties zowel lokaal, binnen het Koninkrijk en internationaal en het behouden van de bestaande contacten.
- Het bijwonen van lokale/internationale conferenties en bijeenkomsten t.b.v. netwerkontwikkeling en kennis opdoen c.q. op de hoogte blijven van relevante ontwikkelingen.

Op internationaal gebied is de dienst in 2022 nieuwe relaties aangegaan in drie verschillende landen, die in totaal 6 diensten telt. Tevens heeft de dienst verschillende regionale en internationale vergaderingen bijgewoond.

VCC: De Venezuela Criminality Conference (VCC) wordt sinds 2021 regulier virtueel bijgewoond door VDA-medewerkers. Het doel van de reeks conferenties is om samenwerking en informatie-uitwisseling te versterken om de effecten van criminaliteit vanuit Venezuela tegen te gaan, waaronder witwassen, omzeilen van sancties, drugs- en goudhandel en andere criminele activiteiten door niet statelijke actoren/guerrillagroepen. De dienst heeft in 2022, naast de virtuele sessies, een inpersoon sessie bijgewoond in Panama samen met de FIU, in vertegenwoordiging van Aruba bij de presentaties omtrent mogelijke witwaspraktijken t.b.v. de Venezolaanse regime. Dit heeft bijgedragen aan het krijgen van een actueel beeld van de ontwikkelingen maar ook aan netwerken met andere regionale diensten. De VDA ziet een meerwaarde voor het bijwonen van deze sessies en zal in 2023 hiermee continueren.

Koninkrijksoverleg: Het organiseren van dit overleg op Aruba waarbij relevante ontwikkelingen werden besproken en waar mogelijk afspraken werden gemaakt ter bestendiging van ons relatie & verantwoordelijkheden binnen het Koninkrijk.

Expertmeeting: gevolgd door de samenwerkingsbanden binnen de koninkrijk V&I-diensten, wordt jaarlijks twee

keer in het jaar een Hoofdenoverleg georganiseerd, evenals een voorbereidend overleg daarvoor en een expertmeeting. In 2022 nam de dienst opnieuw deel aan dit overlegstructuur, waarbij o.m. onderwerpen zoals veiligheidsonderzoeken en ondermijning werden besproken.

V&I-diensten: begin december nam HVDA, deel aan een bespreking van HVDC, wvd. HVDSM en HVDA met de drie respectievelijke CvT voorzitters. Deze vergadering is ter versterken van de banden van de diensten met de commissies van toezicht en het delen van de ervaringen, vooral zijden Aruba.

Colombia: de dienst heeft in 2022 bezoek gebracht aan DNI, NF en DIPOL, om nieuwe relaties aan te gaan en versterken. Strategisch gekozen om naar Colombia te gaan ter bevordering van de relatie met 3 verschillende diensten in aanloop presidentsverkiezing en dus politieke machtswisseling.

API/PNR: regionale werkgroep vergadering bijgewoond, evenals de lokale vergadering waarbij het knelpunt van geen trekker c.q. proceseigenaar voor het traject naar de implementatie toe, is besproken

Op lokaal niveau heeft de dienst in 2022 de banden aangehaald met o.m.

FIU: De samenwerking met FIU werd in 2022 versterkt door het bilateraal geven van presentaties met als doel het begrijpen van elkaars werkzaamheden en onderzoekers oogpunten en raakvlakken.

DBB: per eind 2022 heeft de dienst een vergadering met de Nederlandse ambassadeur in Venezuela bijgewoond. Deze vergadering was doorslaggevend voor de technische besprekingen m.b.t. grensovergang dat in 2023 werd gehouden.

BRA: samenwerken met BRA i.h.k.v. de bestedingsplan Venezuela crisis waarbij de dienst van deze gelegenheid gebruik maakte v.w.b. het kunnen aanschaffen van middelen t.b.v. het monitoren van de Venezuela situatie i.h.k.v. mogelijke aan Venezuela gerelateerde dreiging voor de Arubaanse en in verlengde ervan Koninkrijk staatsveiligheid.

ARA: ondersteuning geboden bij CAROSAI-conferentie.

Grens: In 2022 heeft de dienst actief deelgenomen aan het Werkgroep Versterking Grenstoezicht. Hierdoor kon de dienst netwerken met de grensdiensten op tactisch/ strategisch niveau. De dienst participatie wordt gecontinueerd in 2023.

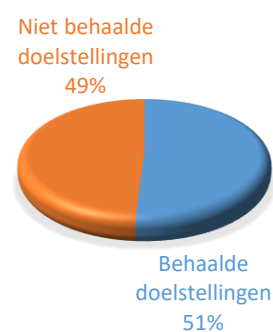
VDA in de publiciteit

In het jaar 2022 kwam de Veiligheidsdienst Aruba met enige regelmaat in de publiciteit. Er was o.a. kritiek op de kwaliteit van de veiligheidsonderzoeken van de dienst. Zijnde het gezicht van de dienst, was het hoofd vaak het mikpunt van de kritiek die niet alleen gericht was op het werk van de dienst, maar ook de integriteit van het hoofd werd in twijfel gebracht door insinuaties dat de dienst zich leent voor het uitvoeren van een politieke agenda van bepaalde ministers. De Dienst kan niet publiekelijk uitleg geven over specifieke gevallen en is dus niet in staat om foutieve beeldvorming in de media te corrigeren. De wijze waarop de dienst (herhaaldelijk) in de media wordt neergezet kan negatieve effecten hebben op het imago van de dienst. De taakuitvoering van de dienst, waaronder het ontvangen en verwerven van informatie ter bescherming van de nationale veiligheid, steunt op het imago van betrouwbaarheid en integriteit van de dienst, aantasting van dit imago kan nadelige gevolgen hebben voor de informatiepositie van de dienst, maar ook voor het gezag van onze producten en onderzoeken. De toegenomen publiciteit voor de dienst heeft ook meer zichtbaarheid op de medewerkers van de dienst met zich meegebracht. Van de medewerkers van de VDA wordt verwacht dat ze hun persoonlijke levenssfeer inleveren en dat ze niet over hun werk praten, dit ter bescherming van collega's en de werkwijze van de dienst. In een kleine gemeenschap waar iedereen elkaar kent, is het van nog groter belang dat de medewerkers van de dienst ongestoord hun werkzaamheden kunnen blijven uitvoeren zonder vrees voor intimidatie, chantage of aantasting van hun persoonlijke levenssfeer. De rechtmatigheid van de werkzaamheden van de dienst worden gecontroleerd door onze Commissie van Toezicht. Hiernaast kan een betrokkene altijd bezwaar maken bij de rechter op een beslissing van de VDA bij bijvoorbeeld een weigering van een VGB. Deze controlemechanismen zijn juist bedoeld om meer rechtszekerheid te bieden aan de burger dat de dienst zich aan de wet houdt bij de uitvoering van onze werkzaamheden.

Niet afgeronde doelstellingen in 2022

Voorgenomen doelstelling 2022	behaald in %	niet behaald in %
Werving personeel	40	60
Training personeel	80	20
Business Unit Veiligheidsonderzoeken	0	100
Huisvesting	0	100
Rubriceringswetgeving	100	0
Samenwerking	70	30
Beveiligingsbevordering en Cybersecurity	70	30
Gemiddelde:	51	49

OVERZICHT STAND VAN ZAKEN
DOELSTELLINGEN VDA IN 2022

Doelstelling 2022	Stand van Zaken
Werving personeel	Werving voor de functies Personeelsconsulent, Hoofd Rado, Rado medewerker is niet gerealiseerd. • Desondanks externe openstelling voor de vacature PC zijn er geen geschikte kandidaten gevonden. • De kandidaat voor Rado-medewerker haakte gedurende de selectieprocedure af, er waren geen andere sollicitanten. • Werving voor Hoofd Rado liep vertraging op wegens onduidelijkheid of vervulling van deze functie mogelijk was. In de laatste kwartaal kwam duidelijkheid hierover. Werving en selectie niet in 2022 afgerond. Vacature nog open, doch met potentieel kandidaat.
Trainen en opleiden personeel	Wegens het ontbreken van een personeelsconsulent geen structurele planning van opleiding en cursussen aan personeel conform hun functie ontwikkeltraject.
Business Unit Veiligheidsonderzoeken	Wegens gebrek aan personele capaciteit is de business case nog niet uitgewerkt. Deze doelstelling is meegenomen naar 2023.
Samenwerking	• Aangaan relatie met landen die van toegevoegde waarde zijn bij het uitvoeren van veiligheidsonderzoeken. • Het ontbreken van een fulltime Liaison.
Huisvesting	Alle 4 projecten werden in 2022 geïntegreerd in het project Nieuwe Huisvesting VDA. Benodigde kostenoverzicht was bij het opstellen van de BR 2022 nog niet af en kon niet tijdig meegenomen worden om de financiële middelen ervoor te kunnen krijgen.
Beveiligingsbevordering en Cybersecurity	• Geen audits van vitale processen wegens capaciteitstekort. • Afbakening van beveiligde gebieden van de lucht- en zeehaven samen met Directie Luchtvaart en Directie Scheepvaart. • Opleidingen i.h.k.v. informatiebeveiliging wegens financiële middelen.

Nawoord:

2022 was een uitdagend jaar voor de Dienst, vooral v.w.b. prioriteitsafweging.

Het plafond dat ontstond door het toepassen van het BVR (Begrotingsvoorschriften en richtlijnen) droeg zorg voor zeer beperkte financiële manoeuvreerruimte. Hierdoor werd de prioriteitsafweging het nieuw normaal. In de praktijk betekent het dat al te vaak van de ene post naar de ander overheveld moest worden, om aan de dienstbehoeftestellingen te kunnen voldoen.

Het structurele capaciteitstekort heeft uiteindelijk ook geleid tot het kiezen of delen realiteit. Waarbij zowel capaciteit als middelen een uitdaging blijft voor de dienst. Het moeten stellen van prioriteiten in het uitvoeren van de vier wettelijke taken creëert een ongezond evenwicht. Dit mondt uit in een relatief hoge concentratie in het doen van Veilig-

heidsonderzoeken versus een lagere input in het inlichtingenwerk tot het niet kunnen inrichten en implementeren van de nieuwe D-taak.

Als de dienst de benodigde en verzochte ondersteuning niet krijgt, zal de dienst gereduceerd worden in een veiligheidsonderzoek uitvoerende dienst, waarbij het focussen op de inlichtingen-cyclus weinig tot geen kans meer zal krijgen. Dit is een intrinsieke risico voor de staatsveiligheid en gaat tegen de eigen doelstelling van de dienst in.

De dienst is aan een formatieaanpassing toe. Voor deze formatie aanpassing is de dienst afhankelijk van de inspanning en ondersteuning van het DRH. Ondanks het steeds weer opnieuw moet afwegen of gekozen of gedeeld wordt, heeft de realiteit al op gewezen dat het uitstellen van de dienstbehoefte niet tot afstel leidt.

Dit Jaarverslag is een uitgave van de

Veiligheidsdienst Aruba

Juni 2023

Ministerie van Algemene Zaken

